

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

151. Quotuplices sint parochialium Ecclesiarum species.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

si parochiani, qui in parochia habitant, ex aliqua causa vel culpa ibi non percipiunt divina; quia ad effectum ut curatus consequatur jura parochialia, sufficit, quod per illum non stet, quod non ministrat sacramenta. Corrad. l. 3. c. 5. n. 9. citans Abb. ad cap. extirpanda. & Rebus. neque enim parochiani percipiunt sacramenta in aliena parochia efficiuntur alterius parochia. Quin etiam si Parochus neglexerit ministrare sacramenta parochianis, qui ea de causa fuerint coacti ad ea percipienda alibi, hæc culpa curati non mutat statum Ecclesie. Corrad. loc. cit. citans Mareſchor. variar. resol. l. 2. c. 95. n. 2. ubi ait, id procedere, si constet Ecclesiam habere limites, intra quos adsint habitatores, nec probetur illos recessisse, vel saltem remansisse 10. personas, quæ sufficiunt ad constituendam parochiam, multoque minus excluditur parochialitas, aut Ecclesia definit esse parochialis actu ex eo, quod de illa non resederint penes dictam Ecclesiam; cum id potius sonet solum abusum; quemadmodum Ecclesia dicitur actu collegiata, dum sunt in ea Canonici, licet non resideant; culpa enim & abusus non operatur, ut Ecclesia definat esse Collegiata. Corrad. loc. cit. n. 11. citans pro hoc plures Rotæ decisiones; sed neque Parochialis habitus tantum talis amittit sua jura & privilegia ex eo, quod cesserit in ea exercitium parochialitatis, sed ea semper reservantur, licet talis Ecclesia effecta jam beneficium simplex; unde videmus quandoque simplicibus beneficiis comperere ea, quæ alias comperunt parochialibus. Corrad. n. 12. Porro Ecclesie parochialis Rector habitualis & actualis aliud sonant juxta sæpe dicta; ille enim est Monasterium, Collegium vel Prælatum, aliusve, cui vel cujus beneficio unita est parochialis; hic verò est Vicarius illius actualem exercens curam. Card. Luca in Miscell. d. 1. n. 25.

Quæstio 149. Ecclesia parochialis unde dignoscatur?

1. Respondeo eam non dignosci ex eo, quod fontem baptismalem habeat, & inibi aliqui baptizentur; vel etiam quod simul cœmeterium habeat, in quo aliqui jus sepulture habent; quia hæc duo Ecclesie non parochiali ex consuetudine vel privilegio, vel concessione superioris Antistitis seu Episcopi comperere possunt. Azor. loc. cit. q. 3. Corrad. loc. cit. n. 5. citans Card. Anchor. Imol. in Clem. 1. de baptismo. Decium in c. ad aures. de rescript. n. 10. sed neque ex decimarum, oblationum & primitiarum receptione; cum decimæ possint acquiri Ecclesie non parochiali ex alio titulo, quam ex jure divino, ex quo Ecclesie parochiali debentur. Item etiam aliunde concedi primitiæ & oblationes, licet de cætero perceptio decimarum, oblationum & primitiarum, uti & actus baptizandi sint jura parochialia. Corrad. loc. cit. Barb. cit. c. 20. n. 20.

2. Respondeo secundò: dignosci parochialem ex eo, quod habeat populum certis distinctum finibus loci seu territorii, vel aliter (quod addo, quia fieri potest auctoritate Episcopi, ut parochia per certas tantum familias, etiam promiscuè cum aliis habitent, distinguantur. Azor. ibid. C. Luca de Paroch. d. 24. n. 3. Barb. loc. cit. n. 22. qui etiam ea sacramenta recipere ipso jure compellitur, præsertim si in ea singuli ex assignato illi districtu annuè confiteantur & Eucharistiam in Paschate sumere consueverint. Azor. ibid.

Quæstio 150. Quæ requirantur, ut Ecclesia probetur parochialis, dum fortè dubitatur, an in ea recipientes sacramenta ad id compellantur necessitate juris?

Respondeo sequentia; quæ Barb. loc. cit. congerit ex Card. Tusch. litt. P. concl. 94. n. 3. & 4. Primò: quod habeat populum sibi deputatum, distinctum certis limitibus. Secundò: quod is ibi diebus festis audiat missam; juxta Trid. sess. 23. c. 14. Tertio: quod ibi recipiant sacramenta. Quarto: quod ibi passim sepeliantur, etiam non facta aliqua electione per defunctos, aut ibi existentibus sepulturis majorum. Quintò: quod in ea asserverur Eucharistia; quæ alias in parochialibus debet retineri, ita ut in aliis non retineatur, nisi ex indulto Apostolico, quod habent regulares juxta notata in Clement. 1. de privil. & Piacet. in praxi Episcop. p. 2. c. 3. n. 7. Sextò: quod ibi fiant oblationes. Septimò: quod recipiat decimas.

Quæstio 151. Quotuplices sint parochialium Ecclesiarum species?

Respondeo, esse varias; aliqua enim sunt unica in loco habentes alias inferiores Ecclesias tanquam adjunctrices & membra subordinata: alia, ubi earum plures in civitate vel loco existunt juxta ordinariam ac regularem naturam inter se distinctos fines, distinctumque populum habent, ita ut unum ovile cum alio non confundatur; alia verò absque ista finium distinctione oves proprias sic distinctas habent per solam distinctionem familiarum; alia ne quidem istam distinctionem habent, sed jure cujusdam communionis universalis, qualibet pro suo posse universo populo, seu accedentibus promiscuè sacramenta administrat; hanc autem posteriorem speciem Trid. sess. 24. c. 13. parum commendat, jubetque per Ordinarios reduci ad secundam speciem (quo tamen Concilii decreto non comprehendi parochias tertie speciei; nimirum distinctas solâ familiarum distinctione, ait Barb. cit. c. 20. n. 22. etiam contrarium insinuet de Luca) ita ferè idem de Luca in Miscell. d. 1. n. 31. Porro ratione præminentie cujusdam quandoque Ecclesie parochiales fortiuntur diversas nuncupationes & qualitates; dum nimirum una vel tanquam in loco antiquior, vel in primævo statu unica, postmodum verò ex fidelium multitudine divisâ major seu matrix dicitur; alia verò filiales. In quo casu omnes in jure parochiali sunt æquales, cum omnimoda independentia; una tamen ad instar Decani seu primæ dignitatis in Capitulo aliquam majorem habet prærogativam; ubi verò Ecclesie ab una aliqua dependent cum omnimoda subordinatione, tunc licet pro communi usu loquendi matricis quoque ac filiarum nomen adhibetur; impropria tamen est locutio; quia reipsa tunc unica tantum est parochialis; alia autem dicitur inferiores Ecclesie adjunctrices tanquam membra, pro commodioris juris parochialis & curæ exercitio. de Luca loc. cit. citans seipsum de Parochis d. 32. & seq. Similiter ubi Ecclesiarum ab invicem independentium una ratione antiquitatis vel alterius præminentie est major seu prima in loco, ad eum scilicet effectum, ut ibi v. g. majores solennitates celebrari debeant, atque ad eam alia inferiores accedere, improprie appellatur matrix comparative ad aliam tanquam filiam, ex qua seu ex cuius territorii & populi parte efformata est alia cum

ere-

erectione formali sui in titulum distinctum, & omnimoda independentia à priore. de Luca de decimis d. 12. n. 12.

Quaestio 152. Num Parochialis Ecclesia nomine veniant, quae simul sunt collegiatae?

Respondeo: non venire in odiosis, adeoque strictae interpretationis, idque ob specialem ejus qualitatem (quemadmodum dici solet in materia odiosa, nomine Clericorum non comprehendi Episcopos vel regulares; eò quòd, licet & ipsi sint Clerici, tamen specialem qualitatem habeant, ob quam communi Clericorum nomine in materia strictae interpretationis comprehendi non debeant) atque ita v. g. dum c. licet canon, statuit, ut nisi quis parochialem Ecclesiam consecutus intra annum fiat presbyter, ipso facto absque alia sententia eà privatus existat. &c. non comprehenditur is, qui obtinuit parochialem, quae simul collegiata est, ita ut Praepositus v. g. qui hoc ipso simul est Parochus ejusdem Ecclesiae seu Rector plebis, teneatur fieri intra annum sacerdos, ni velit privatus existere istà Ecclesia. Ita expressè ob praedictam rationem, nimirum ob specialem talis Ecclesiae qualitatem statuit Bonif. VIII. in c. statutum, de elect. in 6. Laym. ibid. uti & ad c. 3 de postul. n. 1. vide de Luca paulò post citandum. Neque his obstat, quòd dum Ecclesiae alicujus praepositus est etiam ibi Canonicus vel Capellanus, statuta poenalia & onerosa loquentia de Canonicis vel Capellanis, cadant etiam in talem praeposituram; nam id verum est, si praepositura, Canonicatus, vel Capellanatus censentur diversa beneficia, adeoque etiam in casu, si alicui Collegii Rectori dispensato super pluralitate beneficiorum parochialis Ecclesia de novo conferatur, statuta odiosa de parochiis in talem quoque Rectorem cadent; secus verò dum Ecclesia simul est collegiata & Parochialis, & Rector illius hoc ipso etiam est Parochus, absque eo, quòd per hoc duo beneficia habeat. hinc

Quaestio 153. In genere, an dispositio loquens de parochiis extendatur ad beneficia, quae accessione habent parochialitatem, seu parochias unitas, & curam habitualiter?

Respondeo negativè: semper enim habenda est ratio principalioris qualitatis, nempe Ecclesiae collegiatae, & secundum hanc accessoria quasi qualitas, nempe parochialitatis, aliaque conditiones regulanda sunt. Laym. ad cit. c. statutum. actus enim regulantur à principali & praedominante, non autem ab accessorio & consecutivo; & consequenter cura (intellige habitualis, secus enim est, ubi Canonicatus fixè annexum est ejusdem curae exercitium. C. Luc. de benef. d. 16. & 952.) accessorie annexa dignitati, vel Canonicatus non alterat ipsius dignitatis naturam seu qualitatem, neque reddit beneficium verè curatum tam ad effectum formae concursus, & ratis, residentiae requisitae aliàs ad beneficium verè curatum, quam expressiois curae aliàs faciendae in quacunque provisione beneficii curati. C. de Luca. de benef. d. 77. n. 3. & fultus ibid. d. 24. n. 6. & seq. sed potius parochialis Ecclesia amittit veluti naturam suam, & induit naturam & conditiones collegiatae tanquam principalioris, dum ad eam evehitur, vel ei unitur. Laym. ad cit. c. statutum. De cetero notandum ex de Luca de benef. d. 14. n. 7. uti & ad Trid. d. 16. n. 4. quòd parochiales saepe signa & denominationem colle-

giatarum habent, absque eo, quòd verè tales sint; sic praesertim in loco, ubi sunt unicae matricēs, habent Clericos & Capellanos nationales illi adscriptos pro illius cultu & Rectoris adjutorio, qui massam faciunt, & vulgò capituli denominationem de facto habent, Syndicum constituunt, missam conventualem celebrant, aliaque similia iis, quae in collegiatis sunt, praestant. Sed haec sunt signa aequivoca attendenda quidem pro adminiculis collegialitatis, habentis alias probationes univocas pro iis supplendis & corroborandis, non autem quòd se solis eam probent.

Quaestio 154. Quae sint, vel non sint sufficientes causa constituendi novam parochiam, dismembrando antiquam?

1. Respondeo esse sequentes. Primò: ubi ob locorum distantiam aut difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt. Barb. loc. cit. n. 23. citans Gonz. ad reg. 8. gl. 6. n. 96. possuntque hoc in eo casu Episcopi etiam invitis Rectoribus (& addit Azor p. 2. l. 3. q. 7. etiam patronis) juxta c. ad audientiam. de Ecclesiis adif. Assignando etiam pro arbitrio suo in sustentationem novi parochi fructus ad Ecclesiam matricem quomodocunque pertinentes, aut si necesse fuerit, compellendo populum Ecclesiae noviter erectae ad necessaria eidem sacerdoti subministranda juxta dispositionem Trid. sess. 21. c. 4. Corrad. l. 3. c. 1. n. 1. Barb. loc. cit. qui tamen l. 2. juris Ecclesiastici c. 2. nu. 8. hoc ipsum sic limitat ex Menoch. & Riccio: nisi in loco minimè difficili, nec incommodo adesset oratorium vel Ecclesia cum fonte baptismali, & ceteris ad parochiam necessariis; ibique poneret Rector sacerdotem in sui adjutorem.

2. Secundò: ubi multitudo fidelium excrevit, & Ecclesia una evidenter non est sufficiens propter novarum habitationum distantiam; possunt tunc, etiam cum alterius Ecclesiae praedicio, adificari & constitui novae parochiae. Barb. l. ult. cit. n. 11. Praedictum enim, quòd alteri Ecclesiae inferri potest praeter damnum aedificii cohaerentis, est participatio sumptuum in constructione, aut impensarum pro sustentatione novi Rectoris, vel damnum in jurisdictione etiam oblationibus, quae fieri solent Ecclesiae. Barb. ibid. ubi multa de constructione aliarum Ecclesiarum.

3. Tertiò: licet in cap. ad audientiam. expressa non sit, expressis tamen ibidem aequipollens, adeoque sufficiens causa est dismembrandi antiquam, & constituendi novam parochiam, dum antiqua parochia, quae prius erat extra moenia, ampliata dein urbe iisdem includitur, ita ut nocturno tempore ob clausas urbis portas parti parochianorum extra habitanti non pateat recursus ad parochum, aut hujus ad illos, ac ita maxima patiantur animarum pericula in repentinis casibus infirmitatis & mortis (dum tamen ut rectè hunc casum limitat C. de Luca. de paroch. d. 34. n. 6. neque in vicinia adest alius, cui pro istis casibus parochiani commendarri possent) Corrad. l. 3. c. 2. n. 7. fusè ex Lapo alleg. 66. Lot. l. 1. q. 28. n. 26. qui etiam nu. 27. causam aliam similem addit; nimirum si existat medius fluvius vel torrens inter Ecclesiam & partem populi illi subiecti, qui saepe exundans ita obsideret iter, ut aliquando infirmi cogantur sine Sacramentis mori.